

Bc. Lucie Domkářová:

Psychický vývoj dětí s nízkou porodní hmotností

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomandka si za téma své práce zvolila námět, který vhodně plní dvojí funkci: jednak je dobře uchopitelný pro zpracování v rámci diplomové práce, jednak zapadá i do širšího kontextu. Přináší obecný užitek tím, že je zapojena do komplexnějšího projektu směřujícího v daném případě do zlepšení péče o děti s nízkou porodní hmotností. Využívá možností a zkušeností specializovaného pracoviště, jež sleduje své pacienty i po více let, takže se dá pracovat s cílovou skupinou odpovídající záměrům výzkumu. Zároveň lze využít dokumentace a poznatků dalších spolupracujících oborů.

Těchto možností diplomandka dobře využila. V úvodních částech práce předkládá syntézu moderních poznatků o problematice dětí s nízkou porodní hmotností včetně přesného terminologického rozlišení.

S odkazy na naši a četnou novou literaturu k tématu nás seznamuje s poznatky o tom, jaké následky může pro dítě mít fakt příchodu na svět s nízkou či velmi nízkou porodní hmotností v mnoha sférách jeho tělesného fungování. Problematiku zužuje pak na oblast neuropsychologickou resp. vývojově psychologickou a psychopatologickou. Dokládá, že podle literatury se tyto děti ve srovnání se zdravými vrstevníky vyznačují přece jen častějšími odchylkami a opožděními v dílčích vývojových funkcích kognitivní i sociálně emoční povahy. Prokazuje výbornou schopnost literaturu k tématu dohledat a přehledně ji zpřístupnit.

V této části jsem narazil jen zcela výjimečně na drobné překlepy: na str. 8 po zkratce ADHD slovo „hyperaktivitu“, na str. 19 překlep v „senzorieurální“, na str. 43 ve jménu citovaného autora má být Štembera (v seznamu literatury je uvedeno správně). Na str. 40 se píše o tom, že neexistuje systém rané péče pro předčasně narozené děti. Je pravdou, že potřeba rané péče je mnohem větší, než kolika dětem a rodinám se jí daří s dostatečnou intenzitou zabezpečit. Na druhou stranu je třeba říci, že významná část klientů služeb rané péče je tvořena právě těmito dětmi, i když se do ní nedostávají primárně přes nízkou porodní hmotnost (neříká se už opět zase váha?), ale třeba pro jiné okolnosti jejich příchodu na svět a rozvoje a pro své příznaky. Nic z toho, co je v tomto odstavci řečeno, však nemění ničeho na konstatování, že diplomandka prokázala výbornou schopnost pracovat s odbornou literaturou.

Vytvořila si tak dobré zázemí pro vlastní výzkumnou práci, spočívající v psychologickém vyšetření celkem 74 dětí předškolního a 46 dětí mladšího školního věku (zhruba stejně chlapců a dívek). Užila přitom několika novějších metod, jedna z nich byla dotazníkem pro rodiče. Cílem bylo porovnat úroveň dětí jednak v kognitivním, jednak v sociálně-emočním vývoji pro obě věková období, a to vždy skupinu dětí s nízkou a velmi nízkou porodní hmotností. V zásadě nebylo mezi skupinami shledáno signifikantních rozdílů, jen dílčí tendence. Autorka tyto nálezy

podrobuje analýze a diskusi, jež jsou odpovídající nálezům a snaží se určitou nečekanost nálezů vysvětlit. K úvaze dává tu okolnost, že rodiče vyšetřených dětí, kteří se také přihlásili ke spolupráci, nejsou nepřehranou populací: svoji motivaci prokázali v průběhu let a svou spoluprací prokazují, že jim záleží na optimalizaci vývoje dítěte. Pozitivním zjištěním také je, že vnáší do problematiky oproti minulosti optimističtější pohled. Vzhledem k tomu, že nálezy vyšetřených dětí se v průměru pohybovaly v mezích normy, dokládá to, že intenzivní, léta trvající péče o tyto děti přináší pokroky a dokáže dítě vývojově účinně povznést. Mne samotného by v této souvislosti zajímalo, kolik dětí s těžkým postižením bylo na začátku z výběru pro výzkum přece jen odmítnuto. Možná by jejich zahrnutí (byť by nemohly být vyšetřeny p ně srovnatelným způsobem), přece jen výsledky mohlo ovlivnit. Oceňuji, že v souvislosti s prací se autorka zabývá také etickými aspekty problému a že, jak u vádí, práce byla z tohoto hlediska posuzována a schválena také etickou komisí.

Doporučuji tuto diplomovou práci k obhajobě a za sebe navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

27. 8. 2017

PhDr. Jaroslav Šturma